

BÁCSMEGYEI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

MEGJELENIK DÉLUTÁN ÉS REGGEL
űnnap és vasárnap kivételével.

Felolós szerkesztő:
Dr. FENYVES FERENC

Előfizetési ár negyedévre:
Helyben 3 korona, vidéken 4.50 kor.

Harmincegy

egyénnel — így mondja a tisztí főorvos hivatalos jelentése — több halt meg júniusban Szabadkán, mint ahány született, vagyis a szaporodás harmincegy egyénnel csökkent. Tegyük még hozzá, hogy ez nemcsak Szabadkán van így, hanem egész Bácskában. Mindenütt csökken a népesség szaporodása. És csökken másutt is. A szinmagyar vidékeken majdnem mindenütt több koporsót kísérnek a temetőbe, mint ahány újszülöttet keresztesznek.

A háboru mérlegén a veszteségi oldalán kell ezt a tényt elkönyvelni. A háboru nemcsak azt a generációt pusztítja, amelyik vivja, hanem a jövő generációt is, amelynek helyre kellene hozni a békét, melyet mi a vérünk hullásával vivünk ki számára. Az ember, a mindennel drágább emberanyag, a kultura szomjuhozója, a világosság harcosa, az igazság bajnokja pusztul, szomorú hirdetőjéül annak az igazságnak, hogy rossz üzlet a háboru.

Még csak harminckettővel kevesebb az újszülöttek száma, mint a halottaké, de az ember akarva, nem akarva Napoleon korára gondol. A diadalmas napoleoni háboru után kezdett csökkenni Franciaországban a népesség, azóta stagnál és súlylyed az egykor hatalmas birodalom.

Milenne ha nálunk is így lenne. Sötét rémképek, egészen bizonyosan sötét rémképek ezek amik azért ötlenek eszünkbe, mert sajnálnók ezt a derék, becsületes magyar fajt, ha haladásában csak egy lépéssel is hátráltatná az, hogy nem szaporodik.

De remélhető, hogy a háboru egyik üdvös hatása lesz az, hogy háboru után bizonyára jobban törődnek az emberi egészséggel s csecsemőt, anyát és felnőttet egyaránt jobban istápol az állam.

Milyen lesz a termés?

Az agrárok, mint rémhir-terjesztők.

Saját tudóstónktól.

Szabadka, július 13.

A kedves anekdota a gazdáról és a mákról rögtön veszít kedvességéből, ha a mostani agrárokat halljuk panaszkodni. Deák Ferenc mesélte annak illusztrálásául, hogy a magyar paraszt soha sincs megelégedve, — a híres anekdotát a mákról. Kérdik a magyar kisgazdát, hogy milyen volt a termés. Hát bizony roz, feleli ő. Nem termett tán buza? Buza, az termett. Hát roz is? A roz is hála Isten szépen fizetett. Hiszen csak a szőlővel nem volt baj? Vval meg épen nem volt baj. Mi hát a baj? Az idén kevés volt a mák. Az anekdotabeli gazda siránkozása azonban őzetenet siránkozás, míg ellenben a magyar agrárok azért sirnak, hogy elérjék a gabonaárak emelését.

Mi, akik nyitott szemmel járunk, úgy látjuk, hogy gazdag kalászos ringanak a mezőn, hogy olcsó pénzért orosz foglyok vágják a rendet — s mégis drága a buza. Negyven korona a maximális ár, ami igen magas ár, ha meggondoljuk, hogy tavaly sem volt ennyi, pedig tavaly csak 28 millió métermázsára termelt, míg az idei termést a hivatalos becslés, amely mindig óvatos és tartózkodó szokott lenni, 46 millió métermázsára becsüli.

Az agráriusok ezzel szemben azt mondják, hogy drága a munkás, drága az igavonó állat, drága — minden drága... Az igazság pedig az, hogy az idén ezerszámaratnak félig potyán orosz foglyok, az idén hozzászoktak a gazdák az aratógéppel való aratáshoz, ami olcsóbb mint a két kézi munka s az sem igaz, hogy kevesebb a ló s az igavonó jószág, mint más években, mert Szabadkára nézve a hivatalos állatösszeírás megállapította, hogy mindössze három százalékkal kevesebb a gazdaságokban levő lovak száma, mint a mult évben volt.

Most aztán kitalálták azt a mesét, hogy elromlott a termés. Rosszabb lesz a termési eredmény, mint aminek várjuk, hisszük és látjuk.

Mindennek a híresztelésnek az a célja, hogy felemeljék a maximális árakat.

Az agrárius mozgalom nagyon öntudatos.

Szabadka város közigazgatási bizottságában a gazdasági felügyelő arról referált, hogy a gabona megdött, a terméskülátások megromlottak, a minőség és mennyiség tekintetében a várakozásnak nem mindenben megfelelő s a gabona holdankénti átlagos hozamát kilenc métermázsára becsülte.

A bizottság egyik nagybirtokos tagja, országos nevű gazda, elsőrendű szakértő, annak a véleményének adott kifejezést, hogy e becslés tulzoztan vérmes. Szabadkán nem lesz a buzatermés holdanként kilenc métermázsára.

A viláért sem akarjuk megválni, vagy megbántani ezeket a derék és kivételes pozícióju urakat. Nem rosszakarát a részükrol az, a mi a termés, a szabadkai áldott anvaföld hozamát ilyen csekélynek véli. Ez az osztálytudat.

Nekik egészen bizonyosan szilárd meggyőződésük az, hogy ők jól becsülik a termés várható eredményét, amint hogy ők azt is a becsületes meggyőződés szilárdságával hiszik, hogy a buza maximális ára igen alacsony.

Mi statisztikai adatokkal felfegyverezve állunk itt s kimutatjuk, hogy sokkal alacsonyabbnak kellene lennie. Mert a buza ára szerint alakulnak ki az árak, a munkabérek és a szolgáltatások árait is az ország népének a megélhetését veszik lehetlenné azok, akik nem a buzaárak csökkentése, hanem emelése érdekében kardoskodnak.

A szabadkai kereskedők véleménye szerint a szabadkai földeken az átlagos termés holdanként 9—10 métermázsára. Ami persze nem jelenti, azt, mintha nem lenne sok gazda, akinek 15—16 métermázsára buzája is terem egy holdon.

A kukoricaliszt

Szabadka, július 13.

Szívünkben némi halvány örömmel jelenthetjük, hogy konyhánk, asztalunk és gyomrunk makacs elensége: a kukoricaliszt jobb létre szenderült. Kimult. Nincs többé. Már a hatósági lisztes boltban is buzalisztet árulnak.

A lisztboltban a legnagyobb rendben történik most a közönség lisztstükségletének kielégítése. Most már nincsenek tömeges lisztboltok előtt, nincs tolongás, hanem mindenki nyugodtan várja, míg rá kerül a sor. Csak a nullás liszt kimérésének hírére mozdultak meg ismét a kedélyek s öszalótték el nagyobb számban a hatósági lisztraktárakat.

Hogy azonban ezután teljesen elkerüljenek minden esetleges tolongást, a városi hatóság dr. Vinkler Imre főszámvevő ajánlata egy harmadik lisztüzletet is fog felállítani a városháza alatti üres üzlethelyiségek egyikében — a beszüntetett városi mézárscék mellett.

A hatósági lisztboltokban tiszta buzalisztet mérnek ki minden keverés nélkül. Ennek a lisztnek kilogrammja 50 fillér, a nullás liszt pedig 82 fillér. A pékek azonban árpával kevert kenyérlisztet kapnak.

Hogy most a hatóság a lisztraktárba keverés nélküli buzalisztet szolgáltatathat ki, annak az az oka, hogy a gazdák most hozzák be a rekvirált lisztet és gabona-nemüeket. A legtöbb gazda több buzát hoz, mint amennyit lefoglaltak nála. Ezek abban a hiszemben voltak, hogy később még drágább lesz a liszt s elrejtették készleteiket a rekvirálás elől. Most, amikor kiderült, hogy nem lesz drágább, sőt olcsóbb a gabona, mindegyik siet a régi, magas áron eladni a készletét. Volt olyan gazda, akinél lefoglaltak 50—60 métermázsát és 80—100 métermázsával többet szolgáltatot be. A városi lisztboltban tehát most tiszta buzalisztet adnak s kielátások vannak rá, hogy a kukoricaliszt, mely meghalt, nem is fog többé feltámadni.

Delimanics kormánybiztos Szabadkán.

Saját tudósítónktól.

Szabadka, július 13.

Delimanics Lajos dr. a délvidek kormánybiztos, aki a háború első hónapja óta nem volt Szabadkán, holnap délelőtt ide érkezik. A kormánybiztos ma kedden Zomborban van s onnan jön dr. Purgly Sándor főispánnal együtt Szabadkára. A kormánybiztos kíséretében lesz még báró Papp Géza, országgyűlési képviselő, az altruista bank elnöke.

A kormánybiztos látogatásának

nincs hivatalos jellege. Szabadkán, de általában egész Bácskában, oly minuciózus pontossággal hajtják végre a háború szükségelte intézkedéseket, hogy semmiféle hivatalos beavatkozásra nincs szükség. A mai zombori és a holnapi szabadkai látogatás inkább csak azt célozza, hogy a kontaktus fennmaradjon a kormánybiztos és a vezető tisztviselők közt.

Bácskai oroszok humora.

* * *

Mikor sörözik az őrség.

Saját tudósításunk.

Szabadka, július 13.

A magyarországi fogolytáborok kapui megnyiták, persze ideiglenesen csak s a sok más ezer fogoly a magyar nép apraja-nagyjával együtt vágja a rendet az aranykalászos tenger hullámaiban. Ellenfelek, kik a galíciai és lengyelországi mezőkön kemény harcot vívtak hónapokon át, páratlan buzgalommal ritkítva egymás sorait, most békésen megférnek egymás mellett: a kánikulai hőségben lankadatlan szorgalommal aratják le a drága magyar föld nagy-szerű terményeit. Muszka-emberek segítségével folyik az aratás, mert az országban s persze a Bácska sem nélkülözheti ezeket a kitűnő feröket.

A fogolytáborban nincs semmi dolga a muszkának, most meg pláne nincs oka a panasznak. Ugyanazt a munkát végzi most el, amit ilyen tájban otthon szokott s ha nem is a maga számára takarítja majd le a termést, de legalább a békés polgári foglalkozásához tért vissza egy időre s az élelmét is lényegesen megjavították. E mellett még szabadsága is van, éjjel-nappal a szabad ég alatt tanyázik s őrizni szinte alig kell. Egy fél tucat ór akár kétszáz fogoly őrségét is elláthatja. Az orosz fogoly nem szokik meg s még becstületszával sem kell külön kikötnie magát. Illusztrált példája ennek az alábbi kedves kis eset, ami itt a Bácskában történt meg.

Cservenka közelében van egy nagy uradalom. Másfélszáz orosz fogoly segédkezik itt az aratási munkálataknál. Hat cseh népfőlköel katona van kirendelve az őrzetükre. A foglyok serényen dolgoztak, az örök lefektették puskáikat a letarolt földre s amikor már kiéveztek azt a gyönyörűséget, amit a más munkájának a szemlélése nyújt, a rekkenő hőség elől elmenekültek a közeli korcsmába. Itt aztán egész glédát

állítottak föl a kiürített sörös üvegek-ből. Jókedvük is volt az öreg cseh legényeknek, járta a vigan ropogó cseh nótá, így nem is csoda, hogy még aikonyatkor sem jutott eszükbe a távozás. Kint ezalatt a százötven fogoly befejezvé a munkát, türelmetlenül várta vissza a derék öröket. Dehát mindhiába. Végre is megunták a várakozást s a helyzet rövid megbeszélése után néhány vezető sztratégá és taktikus vállára kapta a hat gázdátlan puskát s a többiből követve, megindultak a fölfegyverezettek az örök kézrekerítésére. Ez aztán sikerült is.

A korcsmában megtalálták a pus-kás foglyok a puská nélküli öröket, annak rendje és módja szerint távozásra készítették őket, sőt mi több — bekísérték őket a legközelebbi csendőrségi állomásra.

Igy jártak el a kötelességtudó orosz foglyok a kötelességről megfeledkezett örökkel szemben. A legjobb az ebben a humoros ügyben, hogy ez nem is vicc, hanem tényleg megtörtént esemény. Jobb ötletet ennél bajos volna ebben a háborús világban még a legkiválóbb koki-iróknak is kitalálniok.

Svéd asszonyok a békéért.

A svéd belügyminiszterium fogadta a napokban a svéd asszonyok küldöttségét, a melynek kezdsére Svédország minden részében békegyűléseket tartottak június hó 7-én. Összesen 343 gyűlést tartottak ezeken 91.000 asszony vett részt. A küldöttség átadta a miniszternek a határozati javaslatot, a melyet ezeken a gyűléseken elfogadtak. A miniszter megígérte a küldöttség tagjainak, hogy a határozati javaslatot a legközelebb a kormány elé terjeszti.

Német vaskereszt egy szabadkai nagykereskedőnek.

Szabadka, július 13.

Mint értesülünk, a német császár Hartmann József szabadkai nagykereskedőnek, aki tartalékos főhadnagy a negyedik honvédduszárezredben, vaskeresztet adományozott.

Tudtunkkal Hartmann József az első szabadkai tartalékos tiszt, aki

a dicső szövetséges hadsereg szép kitüntetését megkapta.

Hartmann József, mint automobilonos tiszt, hosszabb ideig német parancsnokság alá volt beosztva s az itt teljesített kiváló hadiszolgálatait jutalmazták a vaskereszttel.

A szabadkai gazdagok adója.

Szabadka, július 13.

A kormány annak idején elrendelte, hogy a huszezer koronát meghaladó jövedelemmel bírók külön hűdi adóztatás alá kerüljenek. A hivatalos összeírás talált is néhány holdog halandót Szabadkán, aki jövedelme után könnyen fizetheti majd a kivetendő hűdiadót. Ezek adójára néve a zombori pénzügyigazgató-ság el is készítette javaslatát.

Arra néve, hogy ezeknek mikor kell kezdeni a hűdiadót fizetni, Gulyás György adóügyi főszámvevő ezeket mondta:

— Tegnap ugy informált a Szabadkán tartózkodó Fodor Mihály

kir. tan. pénzügyigazgató, hogy a jövő hónap elején veszi kezdetét az adófelszámolási bizottság ülésezése.

A huszezer korona jövedelemmel bírók lajstromát július 15-ikére felkérte magához a pénzügyi miniszter, ahol bizonyára legalább egy hétig maradnak az iratok. Szabadkán valószínűleg e hó 25-én fogjuk kitenni a városi adóhivatalban közszemlére a névsort és a javaslatokat s a szemlére tétel után nyolc nap múlva kezdődik csak az érdemleges tárgyalás, amennyi megállapítjuk, hogy ki mennyi adót fizet.

Szabadkai ügyvéd megsebesülése a görzi csatában.

A Bácsmegyei Napló saját munkatársától

Szabadka, július 13.

Nem spórolnak az olaszok.

— A görzi nagy csata — mondotta dr. Vass Antal, — mintegy husz kilométeres fronton folyt le. Az olaszok Poladzó és Sagradó közt, ahol az Izonzó kanyarodik, átkarták törni ami frontunkat.

Az olaszok, — mint a hivatalos jelentés is mondta, hatalmas arányú tüzérségi előkészület után kezdtek a támadáshoz. A harcmódoruk általában a tüzérségre van basirozva s temérdek minució pazarlással jár. Mielőtt egy állás ellen támadást intéznének, nemcsak órákig, hanem valószággal napokig gránát-esőt zudítanak a veszélyeztetett pontra. Egyre-másra hullik a gránát s elvetve a srpnell. Az olaszok ezzel demoralizálni akarják a mi csapatainkat. Persze ami harcedzett legénységünk nem igen törődik ezzel az olasz harcmóddal, amelynek ellen-szerét is kitűnően ismeri már.

— A mieink csak annyit tesznek, hogy lopva néhány száz lépésnyire hátrább húzódoak úgy, hogy az olaszok az üres hadállásokat lövik.

Szaladnak az olasz gyalogosok.

— Mikor a tüzérség beszünteti a tűzet s a gyalogság rohama követ-

Július 4-én és 5-én folyt le az olasz hadszíntér eddigi legnagyobb csatája a görzi csata, amelyről tudvalevőleg Höfer generális azt a magasztaló jelentést adta ki, hogy „Hála kiváló harcedzett csapataink, különösen vitéz gyalogságunk, minden dicséreten felül álló magatartásának minden hadállás változatlanul birtokunkban maradt.” Erről a csatáról ugy emlékezett meg a hivatalos jelentés, hogy az ellenségnek mintegy négy hadteste hatalmas tüzérségi támogatással előnyomult a görzi hídfőtől a tengerig terjedő arcvonalunk ellen. De az olaszok teljesen visszaverettek és borzalmas veszteségeket szenvedtek.

A diadalmas görzi ütközetben részt vett dr. Vass Antal szabadkai ügyvéd is, aki mint jelentettük, e harcok folyamán megsebesült.

Dr. Vass Antal most érkezett haza Szabadkára. Fejét érte az olasz gránát, de már túl van a veszélyen.

Az olasz harctér első szabadkai sebesültje a monarchia új ellenségéről s annak harcmódoráról igen érdekes dolgokat mond el.

Megpróbáljuk e mozaikszertű adatokat felhasználva vázolni, hogy mi történik az olasz harctéren.

FOGAK

valódi amerikai és teljes fogsorok szájpaddalással és anélkül. Arany, platina, porcellán fogak és hidak. Minden különlegességgel fogszek. Fogszek érzéstelenítve. — Tartós foglímések készülnek

Schäffer Géza

fogtechnikai műtermében és laboratóriumában Szabadka, Kossuth-u. Prokesoh-ház. Vidékiek ugyanaznap kielőgíttetnek.

Telefon 5-61. sz.

keznek, a mieink persze már ott vannak a régi állásukba. Az olaszok nagy lármát csapnak; Azt kiáltozzák, hogy:

— *Erviva Savoya!*

— *Avanti! Avanti! Corraggis!*

— De csak addig kiáltoznak, míg ami gyalogságunk puskatüze alá nem kerülnek. Akkor visszaszaladnak. Még soha nem fordult elő, hogy állták volna ami tűzünket.

A hű szövetségesek.

— A támadók közül, aki nem elég gyorslábú, azt nyakon csípjük. A katonák ezzel fogadják az olasz foglyokat:

— *Ime ami hű szövetségeseitnk!*

A mi katonáink az olasz közkatónákat jól fogadják. A tiszteknek sincs rossz dolga, de azok valamennyiük orra alá dörgölik a szövetségi hűség szemrehányó szavait.

Egy olasz őrnagy, — aki különben érdekes módon került fogságunkba — azt a kijelentést tette, hogy a gyalogságunk lihetetlen bátor, támadása ellenállhatatlan. A tüzéség azonban nem mindig erőteljes. Az olasz őrnagy Lemberg eléstepnek napján került a kezünkre. Sehogysem akarta elhinni, hogy az oroszok Galiciában olyan vereséget szenvedtek.

Egy olasz batalion borzalmas helyzete.

— A Sagradó és Poladzó közötti fronton az én katonáim arcvonalán történt, hogy óriási tüzéségi előkészítés után egy olasz batalion támadásra indult állásaink ellen. A gránátzó megszűntével egy őrnagy vezetésével nyomult előre a zászlóalj. Egész a drótsövényeink juttotak s még egyetlen puskagolyó sem repült feljük. Nálunk az volt a parncs, hogy csak akkor kezdjen a gyalogság tüzelni, ha a drótsövényeket bujdosni kezdik az olaszok.

A drótsövények előtt azonban néhány percre megállottak az olaszok. Megvárták nyugodtan még másik két zászlóalj is oda nem ér. Azokkal aztán nekivágtak a mi drótakadályainknak. Ebben a pillanatban salven-fenext adott a mi gyalogságunk. Sűrűn egymásntán kaptak a sortűzetet a támadó olaszok. Soraik megbomlottak s a közben megindult gépfegyvertűben úgy hullottak, mintha megszálltak volna a kétségbeesett sorokat. Az olasz őrnagy végre visszavonulást rendelt el. Ekkor azonban megszólltak am mi ágyúink. A támadó olaszok mögötti terepet vették teljes gránát-tűz alá. Az ellenség visszavonulási útja el volt vágva. Közben zuhogott rájuk a mi gyalogsági és gépfegyver tűzünk. A szó teljes értelmében két tűz közé kerültek. Nem volt mást tenni: égnem emelték kezeiket. Erre a mi gyalogságunk tűzet szűntetett. Tulnan az olasz részről azonban megállták mi történi. Észreveték, hogy

a támadó zászlóalj megadta magát. Óriási gránát tűzet bocsátottak a saját katonákra. Ezek között leirhatlan pánik keletkezett. Véres tömegek feküdtek már a mi dróthálóink előtt. Borzalom volt nézni kétségbeesett helyzetüket. Végre egy káplár földalatti folyosón a drót-akadályoknál lévő piszkos csapó-ajtóhoz ment s azon át leengedte az életben maradt olaszokat. Jóval felül volt a számuk ezeken, amikor elindultak, de a földalatti folyosón már csak százharmincan — köztük az őrnagy és két kapitány — érkeztek el hozzánk.

Sok a gépmadár a harcér felött.

— Egyik harcélén sincs annyi légijármú a harcóló ellenfelek feje fölött, mint az olasz harcélén. Egyre mátra bugnak az arcvonal fölött az ellenséges gépek s bizony nem a legkellemesebb érzés a bombát tarogató aviatikust az ember feje fölött érezni. Védekezni szörnyen bajos ellene. Az utóbbi időben azonban revolverágyuk tüzelnek az olasz gépmadarakra. Ettől aztán khabálnak, mint a legyek. A közelmúlt napokban a mi arcvonalunk felett két repülő is lelétek. Olyan öröm volt erre, hogy a katonák mit sem törődve az ellenséges tűzzel kiugráltak az árkokból és úgy hurráztak.

A megsebesülés.

— A görzi nagy csatát az eddigénél is borzalmasabb tüzérház ké szítette elő. Az olaszok olyan munió pazarlást vittek véghez, amilyenre alig van példa. A gránátzó végig söpörte a mi terepünket. Egyik az én fedezékemhez közelálló csapatot erősee érte s ezért az kénytelen volt elhagyni pozícióját. Nem sokkal az után én is észrevettem, hogy a gránátok az én sorimat is érik. Telefonon siettem tudatni a nehéz helyzetet és utasítást kértem. Telefonálás közben érte a gépetet gránát szilánk. Elv sztettem az eszméletemet. Mire magamhoz tértem s keskeny hegyi érvényen vitt hordágyon két szanitéc...

— Még csak annyit, hogy minden befolyástól mentesen mondhatom, hogy ami odalenn folyik az leirhatatlan küzdelem, a legnagyobb tán mind között, de az a helyzet, ami az olasz háboru kitérősekor fennállt, a mi hátrányunkra a utóbban levő támadás dőcára, — nem változott. „Katonáink szilárdan és híven védik a határt.”

BORSZÉKI

Madonna forrás

természetes vastól mentes savanyúvíz. — Mint gyógyítóvíz emésztési zavaroknál, a légzó és emésztő szervek hurutos bántalmaknál, angol kórnál, vesese- és hólyagbántalmaknál javasolt. Higiénikus tisztaságánál fogva járványok idején, mint ivóvíz megbecsülhetetlen.

Főraktár:

Neményi és Tsa cég, Szabadka.

A LEGFRISSEBB TÁVIRATOK.

Amerika Németország ellen.

A Times azt írja, hogy az Unió kormánya a német jogyzék előterjesztését elutasítja. Az amerikai sajtó a német ajánlatot sértőnek és cinikusnak mondja. A helyzet Amerika és Németország közt kritikus. Wilsont arra akarják rávenni, hogy a központi hatalmakkal szakítsa meg az érintkezést.

Fontos tanácskozások Bukarestben.

Bukarest, július 13. Bratlanu miniszterelnöknél az összes román miniszterek, a román kamara és szenátus elnökeinek részvételével és a külföldi államok romaual diplomátáinak bevonásával minisztertanács volt. Előzőleg a román külügyminiszter tanácskozott Ferdinand román királlyal.

A perzsa kormány lemondott.

Teherán, július 13. A perzsa kormány lemondott. A demokraták a miniszterelnököt támogatják.

Be kell rukkolni.

Budapest, július 13. Némely lap léves hírével szemben hivatalosan közli, hogy július 15-én a tizenkilenc éves népfölkéloknek s a már igénybevett de időközben szabadságot munkásoknak s kocsisoknak be kell vonniuk.

Az oroszok elsűlyesztettek 4 bolgár hajót.

Az orosz flotta a bolgár vizeken előzetes figyelmeztetés nélkül négy bolgár hajót elsűlyesztett. Radoszlavov miniszterelnök az orosz kormány-nál érélyesen tiltakozott ez ellen.

Háborus tüntetések Bukarestben.

Bukarest, július 13. Vasárnap a háboru melletti párt népgyűlést és felvonulást rendezett. A tüntetés véres zavargásokká fajult. A rendőrségnek kellett szélverni a tüntetőket. A rend csak akkor állott helyre, amikor a katonaság is kivonult a tüntetők ellen.

Előkészületekre tört ki a moszkvai lázongás.

Szentpétervár, július 13. A Rjecs szerint a moszkvai zavargásokat előzetesen terveztek meg.

Gserbenhagyják Venizeloszt a parthível.

Athén, július 13. A görög lapok jelentéssel megállapítják, hogy Venizelosz pártja tökéletes összeomlás előtt áll. Legutóbb harmincan léptek ki Venizelosz pártjából.

Pont-á-moussont felgyujtották a német gránátok.

Páris, július 13. A Temps jelenti, hogy a németek Pont-á-moussont erősen bombázták. A németek gyujtógránátjai nyomában nagy tűz támadt, amelyet csak a nancyi tűzoltóság segítségével tudtak eloltani.

Tulzsufoltak az olasz kórházak.

Genf, július 13. A svájci lapok írják: Az északolaszországi városok kórházai tulzsufoltak. A sebesültek száma a legutóbbi harcokban annyira megsaporodott, hogy most már a Rómában és más délolaszországi városokban berendezett kórházakra került a sor.

5 tábornok, 31 ezredes elesett két nap alatt.

Zürichből jelentik: Junius 27-én és 28-án az orosz seregnek öt tábornok, s harmincegy ezredparancsnok esett el.

Marghilemán miniszter.

Bukarest, július 13. Marghilemán, a konzervatív-párt elnöke, aki a román semlegesség híve, belép a kabinetbe.

Az antant esalogatja a Balkánt.

Frankfurt, július 13. A Frankfurter Zeitung írja: A román kormányt és a Balkán-államokat az antant most arról biztosította, hogy a Földközi-tengert és a szorosokat nemzetközivé teszik. A Balkán államok azonban jól tudják, hogy az antant Oroszországnak ígérettel lekötötte Konstantinápolyt és a Dardanellákat, aminek birtoklásával Oroszország a Fekete-tenger korlátlan urává válnék. Az orosz részről fenyegető veszedelemtől a központi hatalmakkal kötött szerződés védi meg Rómániát.

Amélt nagy szenzáció, megérkeztek a legújabb cikkeik!

Minden

1 kor. 96 fillér

Szabadkán. barátok temploma során

Holländer J. Jenő

divatúru kereskedésében.

1 drb fehér damaszt abrosz	1'96
4 drb fehér v. színes nagy szalvéta	1'96
1 kávés abrosz 6 szalvétával	1'96
24 darab kávés szalvéta	1'96
4 darab len törülköző csikkal	1'96
3 darab szépesi len törülköző	1'96
1 darab finom flórit törülköző	1'96
12 darab női ajour zsebkendő	1'96
12 darab férfi zsebkendő	1'96
6 darab női himzett zsebkendő	1'96
1 darab fejrevaló selymekendő	1'96
1 pár szövet ablakfüggöny	1'96
1 darab gobelin utánzatu falvédő	1'96
2 darab kanava vászon divánpárna	1'96
8 darab flanel portörő	1'96
1 gyermek ruha	1'96
4 darab len szakajtóruha	1'96
1 drb női szallagos v. himzett ing	1'96
1 darab corzetta himzéssel	1'96
1 darab színes damasz abrosz	1'96
1 darab himzett futó vagy milő	1'96
1 darab divatos bőr redikül	1'96
1 drb női bugyi szallag v. himzéssel	1'96
2 darab leibchen himzéssel	1'96
1 divatos női blúz	1'96
1 darab női fehér alsó himzéssel	1'96
1 darab kloitt alsószoknya	1'96
1 darab női kloitt kántáros kötény	1'96
2 darab fiu kis inaskötény	1'96
2 darab leány mosó reform kötény	1'96
3 pár feyházi kötött női harisnya	1'96
5 pár feyházi kötött férfi zokni	1'96
6 pár patent gyermekharisnya	1'96
1 darab férfi fehér vagy színes ing	1'96
1 férfi színes zefir ing selyem mellet	1'96
1 darab köpper férfi alsónadrág	1'96
3 darab cscesemő ing	1'96
1 darab párna huzat szegélyel	1'96
2 darab női mosó félkötény	1'96

Gyges cikkek 20 %-al emelkedtek.

Az U 9 Szabadkán

nem keltene olyan feltűnést, mint amilyen feltűnést keltene az a legelegánsabb

girardi :: szalma kalapok,

amelyek most érkeztek meg!

DU CZI BÁC SI

kalapüzletébe

Deák-utca, (a kiskápolnával szemben.)

Ugyanott a legújabb divatu Pichler kalapok a legjutányosabban

U. 9. XXXX U. 9.

A nagyérdemű közönség szíves tudomására adom, hogy egy a katonaság mint a munkások és foglyok részére szükséges **takarók igen nagy mennyiségben** vannak raktáromon, a melyeket a régi olcsó árakon árusítok.

Teljes tisztetéttel **Taussig Vilmos**
(Városi székház)

Radonóvácon, a városához igen közel

150 méterm. széna eladó

Cim megtudható a kiadóhivatalban.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSEK közlése szavankint 8 fillér. A legkisebb apróhirdetés közlése 10 szóig 80 fillér. Vastagabb betűvel szedett szavak díjak két zeresen számítódik. Hirdetési díjak előre fizetendők. Levélbeni kérdézőkódésekhez válaszbélyeg mellékelendő

FIATAL kocsiat keres a kenyérgyár

POLGÁRI és elemi iskolai tanulókat magán vagy javító vizsgára előkészít Hege-düsné Kunert Mária tanítónő. Szegedi-szóló Bleszák-telep

BERLINI modern hygienikus kozmetikai műintézet Szabadka. Szalay László-utca 26. (Bárányköz.) Fogad egész nap.

Gyakorlott

könyvelőnt

keresünk. Cim a kiadóhivatalban

Gyorsírónőkre szükség van!

Még f. hó 15-ig belehet iratkozni!

Mindenkinek, aki a 6 elemít elvégezte és biztos megélltetés akar magának biztosítani, az mielőbb iratkozzon be a Gyorsíró és gépiró iskolába. Mérésüket tandíj. Biztos eredmény. 4 havi tandíj. Kereskedelmi szakfegyver. Goldberger gyorsírótanár IV. kör, Rákóczi-utca 17. szám

A főtérén egy kisebb, de jóforgalmu trafik

berendezéssel együtt elköltözés miatt, előnyös feltételek mellett eladó. Bővebbet a tulajdonos Batthyány-utca 357. szám

Telefon szám 5-10.

Nyomdánk gazdag felszerelése és dus papirraktárunk lehetővé teszi, hogy minden megrendelést

24 órán belül elkészíthetünk

és a megrendelő lakására szállíthatunk.

1000 darab levélpapír	— —	8 K 50-től feljebb
1000 „ levélboríték	— —	3 K 30-tól „
1000 „ levelező-lap	— —	4 K 30-tól „
100 „ névjegy	— —	1 K 60-tól „
1000 „ vignetta	— —	3 K 20-tól „
1000 „ számla	— —	4 K 30-tól „

Egy diszes doboz levélpapír és boríték nyomással együtt 2 K 40

Körlevelek. — Művészi kivitelű plakátok. — Üzleti, ügyvédi, pénzügyi, községi- és munkásbiztosító pénztári nyomtatványok. — Eljegyzési-, lakodalmi- és báli meghívók. — Gyászlapok, értesítések stb. stb.

Telefon szám 5-10.

Telefon szám 5-10.

Bácsmegyei Napló Nyomda és Lapkiadó R.-T.

Szabadka, Wesselényi-utca, Nemzeti Kaszinó mellett. Balogh-ház.